



تئاتر خیابانی

بیم میسون

ترجمه‌ی شیرین بزرگمهر

دانشگاه هنر، ۱۳۸۰

در سرزمین‌های خارج از اروپا اجرا می‌شوند، اشاره می‌کند. انگیزه‌ها و معیارهای مورد بحث در کتاب، گرچه ریشه در اروپا دارد، اما شامل امریکا، ژاپن، استرالیا، نیوزیلند و اغلب نقاط خارج از اروپا که در تئاتر بیرونی به

تئاتر بیرونی که می‌توان آن را

نوزایی رسیده‌اند نیز می‌شود.

- خود را تنها به نمایش‌هایی که با برنامه‌ریزی صورت می‌گیرد، محدود کرده است.

- به حرفه‌ای‌ها و هنرمندانی پرداخته می‌شود که در طول سال‌ها در حیطه تئاتر بیرونی کار کرده و آن را تکامل داده‌اند.

تئاتر بیرونی اصولاً از چنان تنوعی برخوردار است که نمی‌توان آن را جریان‌ی یکپارچه تلقی کرد. با توجه به تنوع بیش از اندازه و ضرورت رده‌بندی، رده‌بندی گروه‌ها به دو صورت انجام گرفته است. چنانچه برحسب اهداف هنرمندان به دسته‌های سرگرم‌کنندگان، تماشاگرگردان، آشوبگران، رسانش‌گران و نمایشگران هنرمند تقسیم و در وهله‌ی دوم، ضمن ارزیابی روش گروه‌های نمایشی ثابت و سیار تدارکات مورد نیاز انواع فعالیت‌ها و اندازه‌ی گروه‌ها ارزیابی شده است.

اثر حاضر از بهترین نمونه‌های علمی و کاربردی تئاتر خیابانی و انواع دیگر نمایش‌های بیرونی است. «بیم میسون» در این اثر، نمایش‌ها را براساس نوع کار و هدف‌های آنها دسته‌بندی کرده و نمونه‌هایی ارائه شده با شماری تصویر همراه شده است. وی در دانشگاه‌های بریستول، منچستر، میدل سکس، و در فولتایم مترو نیز تدریس کرده است. وی علاوه بر این کتاب، مقالات متعددی در زمینه‌ی تئاتر جامع نوشته و از ۱۹۹۴ با تأسیس «سیر کم‌دیا» مدیریت آن را برعهده داشته است.

ذکر این نکته لازم است که مترجم در شماری موارد که برابر فارسی وجود نداشته به واژه‌سازی پرداخته که این کار با مراجعه به منابع و فرهنگ‌نامه‌های استادان و جامعه‌شناسان هنر صورت گرفته است. در ترجمه نام گروه‌ها، اگر نام هر یک مشخص‌کننده‌ی هویت آن گروه یا کارش بوده، این نام ترجمه نشده ولی بخشی از آنها که گویای نوع رویداد کاری و نمایشی‌شان است ترجمه گردیده است. تدوین واژه نامه و فهرست اعلام نیز جهت دسترسی سریع‌تر خوانندگان در پایان کتاب آورده شده است.

قدیمی‌ترین شکل تئاتر مردمی و قابل درک برای عموم مردم دانست، تئاتری است که آفریننده‌ی اثر با مخاطب خود چهره به چهره است. تئاتری که نیازمند بازیگرانی با تخیل بالا و توان قابل ملاحظه بداهه‌پردازی است تا بتواند با بهره گرفتن از بازخورد مخاطب به تصحیح کار خود بپردازد. آنچه در این نوع تئاتر اهمیت دارد، زیر سقف نبودن آن نیست بلکه دوری از بناهای متداول تئاتر است. استفاده از فضاهای داخلی نظیر کلیساهای قدیمی، انبارها، چادرها، موزه‌ها و سالن‌های نمایشگاه برای اجرای تئاتر، فضاهایی که اغلب توسط افرادی که حتی آموزش رسمی تئاتر نیز ندیده‌اند، بازآفرینی شده‌اند.

می‌توان اهداف کتاب حاضر را در موارد زیر خلاصه کرد:

- ارائه‌ی میزان هنر و مهارت در این عرصه هنری. اکثر اجراکنندگان این نمایش از آموزش رسمی تئاتر بهره‌ی چندانی نبرده‌اند و به دشواری می‌توانند اهداف و روش‌های خود را به صراحت بیان کنند، و به لحاظ این عرصه‌ی نسبتاً جدید، بسیاری از مجریان آن از طریق آزمایش و خطا آموزش یافته‌اند. به یک معنا می‌توان گفت کتاب علاوه بر ارتقای آگاهی از اهداف و روش‌ها، در پی نشان دادن دیگر امکانات تجربی برای اجراکنندگان آن است و به آنان این توانایی را می‌دهد که چشم‌اندازی برای کارهای خاص خود ترسیم کنند و با استفاده از آن بر محبوبیت تئاتر بیرونی بیفزایند.

- ایجاد علاقه و تشویق افراد برای ورود به این عرصه. پیش‌فرض کتاب بر این است که احتمال دارد دسته‌ای از مطالعه‌کنندگان آن، از پیش اطلاعاتی در این زمینه داشته باشند و این امکان موجود است که بسیاری از نکات کتاب به نظرشان تکرار مکررات و توضیح واضح‌تر باشد.

چشم‌انداز کتاب در واقع در سه حوزه‌ی جداگانه بررسی می‌شود:

- قصد بررسی و ارزیابی شرایط تاریخی و جغرافیایی تئاتر بیرونی را ندارد. بنابراین کتاب تنها به تئاترهای سنتی بیرونی که